Ч. 163 (12.529). Львів, субота 26. липня 1930. Poсztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

На протиалькогольний фронт!

Переведім ударну протикоршемну кампанію у місяці серпні.

Алькоголь — це найбільший ворог людства. Через алькоголь населення деґенерується, зводиться, родяться тілесні й душевні каліки, ідіоти, кретини, множаться умово хорі.

Внаслідок уживаня алькоголю населення убожіє, росте деморалізація, руйнується родинне щастя, ширяться ріжні недуги, множаться злочини, наповняються тюрми, шпиталі, доми божевільних, росте число безробітних і населення хилиться до упадку.

Страшні спустошення в минулому столітті поробив був алькоголь, поробили були коршми серед українського народу, якому внаслідок того грозила соромна загибіль. Та, на щастя, народ ще в час спамятався, послухав апостолів тверезости і зарікався пити спірт, оковиту, горівку, коняк, рум, гарак, пиво, вино, сливовицю і т. п. алькогольні напої. Вслід за тим почали вертати добробут, родинне щастя, фізична і моральна сила, — одним словом наш народ ступив на певний шлях до кращої долі і гаразду.

Та прийшла світова війна і зруйнувала все, перевернула все горі корінем. Наша земля стала світовим побоевищем. Тисячі і сотки тисяч ріжних воюючих народів перевалювалося через нашу нещасну Батьківщину, сіючи знищення й деморалізацію.

І знов почав наш народ шукати в алькоголю розради, в алькоголю топити своє горе, нерозуміючи, що таким чином сам себе нищить, сам себе руйнує.

І не йде воно до кращого, але з року на рік до гіршого. Це показують сухі урядові цифри спіртового монополю. В 1925 р. виказував бюджет Польщі 266 міліонів зол. спіритусового приходу, а в цьому році (1930/31) виказує вже 723 міліони. Отже прихід зріс майже втроє, бо на 270 відсотків.

Одначе вдруге стільки, що державний скарб (як не більше) мають горальники, рафінерії, фабрики ріжних штучних горівок, шинкарі, реставратори і т. п. Отже населення Польщі пропиває тепер щонайменше один міліярд 500 міліонів золотих, а з того пропивають українці більше як 400 міліонів зол. річно! Та це не все, бо тут невчислені ті міліони, що їх видає нарід на пиво, вино й інші напої.

І це діється в часі великої господарської скрути. Легко уявити собі, як піднісся би наш нарід, якщоб усі ті міліони, що йдуть на алькогольну отрую, пішлиб на пожиточні і продукційні справи: на „Рідну Школу", на кооперативи, на поліпшення господарства, на будову фабрик, на освітно-культурні, гуманітарні і тим подібні цілі? — наш нарід став би багатим, освіченим і щасливим.

Тому геть з алькоголем! Геть з коршмами! Тими розсадниками розтратности, деморалізації і всякого лиха. В кожній громаді закладайте кружки українського протиалькогольного Т-ва „Відродження"! (За статутами, поученнями і готовими поданнями звертайтеся до Головної Ради „Відродження" у Львові).

Приєднуйте членів до Т-ва „Відродження"! (Члени вплачують одноразово один зол. вписового і по одному зол. членської вкладки річно.) **Підготовляйте протикоршемні плебісцити!** Т-во „Відродження" видало якраз дуже основний підручник з поученнями і всіми взорами подань, оповісток, протоколів, відкликів і т. п. текстів обовязуючих законів і розпорядків, потрібних до правильного переведення плебісциту для покасування коршем по громадах. Звертайтеся за тим підручником до „Відродження" у Львові вул. Ґродзіцьких ч. 4 і беріться до роботи, щоби був час полагодити і виповнити всі формальности, бо до жовтня мусить бути закінчена плебісцитова акція, якщо коршми мають бути покасовані з новим роком.

Кличемо до наших читалень, Лугів, Соколів, жіночих орґанізацій, кооператив, до церковних брацтв, до інтеліґенції і старшої шкільної молоді та пластунів, що перебувають по селах на вакаціях, до наших радних, до місцевої інтеліґенції, до свідомих міщан, селян і робітників та взагалі до всіх людей доброї волі:

Станьте діяльними і непохитними борцями проти алькоголю і коршем в імя кращої долі і щастя свойогож власного Народу, а благословитимуть Вас прийдешні покоління!

Головна Рада Українського Протиалькогольного Товариства „ВІДРОДЖЕННЯ".

Демаґоґія і пасивність.

I.

Дивна річ: читаєте пресу, що зве себе українською; буваєте на зборах, що є українськими; розмовляєте з громадянами, що називаються українцями... Часами дістається враження, що живеш в межах української держави, де люди вже забезпечили собі буття й свої кордони— і вже не мають нічого більшого до роботи, як провадити боротьбу за особисті чи політичні впливи. До поляка, чеха, москаля, німця, жида — всюди відносяться з найбільшою „толеранцією". Тільки українець в очах українця це найгірша, найпідліша людина, яку треба за всяку ціну знищити. У відношенні до того, хто панує — є рабська запобігливість. У відношенні до свойого брата — рабська невдячність, розперезаність, хамство...

Як у калейдоскопі: сьогодні перебуває „в петях" (це вже в нас така „технічна" назва) звичайнісенький собі нероб. Малоосвічений, вайлакуватий. Часами „зголжується", часами управляє „фронду". І раптом: нероб стає сельробом... Відразу націоналізм стає шовінізмом; релігія — опіюмом; родина — забобоном; „безштаньчо"-інтелігент — „буржуєм". Відразу замісць національної боротьби виступає на арену „клясова боротьба". Відразу проводи культурних або господарчих установ стають контр-революційними...

І чуємо, що цей нероб мусить „опанувати установу", мусить її „рятувати", мусить, зрештою, „виховувати маси. І вилізають нероби, як миші з усіх закутків — і хитаються довголітні установи.

Чи перетворюється наново життя? Чи змінюється законодавство? Чи від цього повстає Народній Університет при „Просвіті", або сотки нових членів і сотки тисяч вкладів здобувають кооперативи? Чи лягає в основу праці якась нова ідея? Чи переходить від цього комунізм (сельробізм) на будуючі, творчі, сутосоціялістичні методи праці в умовах буржуазної держави?!

Або інший приклад... „Завзятий" націоналіст блискавично перефарбовується на радикала, на соціяліста. Любить цей „соціяліст" комфорт, „культурні умови життя", „святую православную віру" то-що... І раптом: не може співпрацювати з „націоналістами". І повстає „свята війна" цих „соціялістів" з усіма інакше думаючими в лоні культурно-освітньої чи господарчої установи, яка має бути „їхньою". І одні і другі — мусять „опанувати інституції". Яка вбогість думки! Установи, які створені для національно-громадської чи господарчої орґанізації мас, для заступлення отого „проводу", про який мріють ці маси, для зосередкування національної сили — мають бути доменією осіб, кліки чи групи...Ількаміліоновий нарід вбирається у вузенькі рямки якогось „їхнього благородія" чи пошукувачів політичних інтересів. Нація зі станами, з містами й селами, з розлогими полями й лісами, з минулим і майбутнім — і все це маленька дзвіничка з парою дзвонарів! І тільки ці дзвонарі „покликані" розвязати ту велику українську проблему, яку не в стані була розвязати тисячилітня українська історія від Володимира Святого аж до наших днів...

Колись наші предки витрачали національну енерґію в походах в імя чужих інтересів, або для виладування свойого завзяття — й будучи сильними, все поступалися перед слабими; нині національна енерґія витрачується на взаємне нищення, на самознесилення, на розбиття — і, будучи слабими, все більше й більше поступаємося перед сильними. Чи цей сильний буде зі Сходу чи з Заходу — терен надзвичайно придатній, бо до чину серед самих нас можуть стати одиниці, до нищення — тисячі. Бо націоналістів, що ставлять націю понад все, не знайде цей сильний богато, бо тут „націоналізм" є соціялістичний або інтернаціоналістичний, бо тут шукають і обіцюють те, чого немає на світі і чого цей сильний ані обіцяти, ані дарувати не має потреби. Демаґоґія й пасивність — то найжичливіший спільник кожного „третього" на північно-західних землях.

II.

Чи це значить, що заломилася засада „власних сил"? Що північно-західні землі страчені для національної роботи? Що за десять років національно-громадського руху прийшли до „ісходної" точки?

Ні... Стоїмо на переломі. І треба зробити підсумки. Для ентузіязму місця, справді, немає. Та, проте, й для тої прострації, що запанувала на цих наших землях, рівнож немає оправдання. Є певним одне: ця прострація пануватиме так довго, як довго ще буятиме демаґоґія, що руйнує всяку позитивну й творчу працю і як довго покірно стоятиме перед нею наша інтеліґенція. Подумати тільки: маємо професорів, вчителів, священиків, адвокатів, лікарів, економістів, інжинірів, журналістів, кооператорів, режисерів, диріґентів — дуже поважну кількість людей освічених, що, без сумніву, можуть творити українську „еліту" північно-західних земель. І, однак, цієї еліти брак. Не дає вона жадного знаку в нашому національно-громадському житті. Еліта, передовсім, повинна знати, чого вона хоче й до чого прямує... Культурний вплив еліти не може не відчуватися в оточуючому її житті. Перед її моральним значінням мусить поступитися демаґоґія... Цієї еліти брак. Маємо поодиноких фаховців-інтеліґентів, ще більше — „практиків", — але вони стоять або осторонь громадсько-національного життя або зміряють до тисячі протилежних цілей: гетьманці, уенерівці, радянці; комуністи, соціялісти, демократи, монархісти; польонофіли, москвофіли... Щож то за „еліта" й кому вона імпонує, тим більше, що понад усім стоїть велике „Я" маленьких претенсій.

Хіба спостерігаємо вже довший час своєрідне „кві про кво", що при відповідальній праці національно-господарчої розбудови величезного терену стоять одиниці, а ціла інтелігенція на протязі років байдуже приглядається, як ці одиниці, знесилені й цілком вичерпані, падуть.

„Я не читаю української преси тому, що це мені псує нерви" — так сформулював один з „бивших людей" своє відношення до українського світу, в якому живе. Не тільки ніде не бере активної участи, але навіть не цікавиться, що діється навколо нього. І потім все не може збагнути, звідки взялися комуністичні впливи. Другий називає себе з гордістю „бандитом у відношенні до українського громадянства" і, дійшовши за допомогою цього громадянства до великого майна — демонстраційно оминає все, на чому висить українська вивіска. Третій „пережив свої мечти" — і вліз по вуха в господарку, бо мусить нині „тільки жити, жити й жити"...

Та не про ці „живі трупи" нам іде. Є чимало українських інтеліґентів, що можуть стати до громадської праці, а досі не стають. Не сміємо ми передати підростаючому поколінню менше, ніж самі ми дістали. Мусимо передати більше. Воно не зрозуміє сизифової праці, яку ми виконували, коли те, що будувалося працею

віданих одиниць, руйнувалося потім нечесною демагогією. Воно не зрозуміє нікчемности „еліти", яка замісць розгону в праці при невичерпаних її можливостях, була „бандитом" у відношенні до української національної праці. Воно зрозуміє втому, навіть розчарування; але ніколи не зрозуміє ані вибачить — резиґнації. І коли „батьки" будуть пояснювати „дітям", що вони будували для них добробут — безперечно почують одну відповідь: добробут, що звязаний був з повним занеханням національно-громадської праці, є добробутом ганьби й нікчемности. І скаже воно, що „батьки", які ніби „будували державу", — в цей спосіб рятували лише свою шкуру.

Бо й „діди" дбали за добробут, який хотіли передати своїм „дітям". Та, проте, вони створювали певні підвалини національного життя відповідно до тих умов, в яких жили. Не великий розгін був національної ідеї — та всеж він був, і в цьому була видна їхня віра, їхня рука, їхня праця.

А де й в чому видно віру, руку, працю нинішніх „батьків"?

В „бандитизмі", пасивности, „непротивленні злу"?

В „критиці" по закамарках, в неробстві, зведенні особистих порахунків? В говоренні — й нічого нероблені?!...

Олександер Ковалевський.

Деякі риси з життя й праці „оновленої" ВУАН.

В ч. 153 „Діла" находимо звідомлення АТЕ про те, що робітники Харкова та Київа зорґанізували 11 робітничих бриґад для переведення ревізії діяльности усіх відділів і секцій ВУАН, а також політичних переконань і наукових метод всіх членів Академії. Нова ревізія має „спролетаризувати" Академію. Ця, так мовити, зовнішня атака найвищої української наукової фортеці йде в парі з внутрішньою підкопною працею, яку з великим запалом взялися переводити саміж академики з числа новообраних „громадських і політичних діячів". Про цю внутрішню працю подає богатий матеріял останнє число „Вістей Всеукраїнської Академії Наук" (ч. 11—12 за 1929-й рік), яке до того наводить цілу низку інформацій, які ілюструють „новий курс" у житті ВУАН з моменту підсилення їх складу „новообраними" членами.

Найбільш показовим моментом нового курсу в житті ВУАН є праця сесії Ради ВУАН 28—30 листопаду 1929 р., коли вперше взяли участь новообрані члени.

Основним питанням цеї сесії було вироблення пятирічного пляну діяльности ВУАН та принципів нового статуту ВУАН.

Однак тому, що ця сесія відбувалася слідом за викриттям „контр-революційної" орґанізації „Спілка Визволення України", серед членів якої були акад. С. Єфремов і декілька наукових робітників ВУАН, сесія поза чергою занялася обговоренням цеї справи.

Як видно з протоколу цих зборів, було присутніх 58 академиків, серед них Ф. Колесса, К. Студинський і В. Щурат. Відсутніх членів перераховано по імени, за винятком С. Єфремова... Хтож його позбавив звання академика? Збори одноголосно ухвалили резолюцію ак. Д. Багалія, яка кінчалася такими словами: „Пленум Ради ВУАН однодушно й однодумно з трудящими масами Радянської України, з безумовним довірям до Радянської Влади і до політики комуністичної партії, оправданої всім досвідом 12 років революції, дає рішучу відсіч і дасть надалі всіляким спробам повалити Радянську Україну та Радянський Союз і заявляє, що тільки в союзі науки і праці, в тісному контакті широких кіл наукових робітників може розвиватися справжня, дійсно вільна наука".

В протоколі зовсім нема згадки про те, що представники з Галичини не брали участи в голосуванні цеї резолюції. Отже виходить, що протокол засідання невірний. У свому кінцевому слові віцепрезидент К. Воблий (він головував на засіданнях Ради за відсутністю хорого на той час президента Академії Д. Заболотного) висловив на адресу представників з Галичини „пророцтво", що вони можуть зазнати прикрощів через свою участь в Раді ВУАН (37-а стор.).

Відкриваючи збори, К. Воблий звернувся до присутніх з промовою, яку закінчив такими словами: „Я переконаний, що будемо працювати в новому складі на користь української культури, науки, радянського будівництва в напрямку соціялістичної реконструкції суспільства і народнього господарства".

Вже перша резолюція, яку ухвалив пленум ВУАН, показує, в який бік найбільше схиляються інтенції її членів — чи в бік інтересів української культури та науки, чи в бік виявлення безумовного довіря до радянської влади й комуністичної партії...

Вже з другого засідання 28-го листопаду почалося обговорення доповіді про пятирічний плян діяльности ВУАН. В обговоренні цього питання взяли участь, між іншими, і новообрані академики-політичні діячі. Так, О. Шліхтер у своїй промові сказав, що „соціяльно-економічний відділ ВУАН має займатися не тільки декляративним викладанням соціялістичних теорій, а має обґрунтовано знаходити за допомогою марксизму, ленінізму ті шляхи, що вестимуть якнайуспішніше до досягнення нашої мети — побудування соціялізму". (22-а стор.). В. Затонський вказав, що „досвід та марксистська теорія доводять, що якнайщільніше сполучена з виробництвом, з індустрією, дають найбільші можливості розвитку науки". (23-я стор.).

А з промови М. Скрипника дізнаємося, що жовтнева революція створила нову науку про соціялістичне плянування, а також, що „нова українська культура нового (?) українського народу це є культура фабрики, заводу, копалень, майстерень, це є культура Дніпрельстану, це є культура індустріялізації країни, реконструкції сільського господарства, плянової реконструкції всього нашого життя". (24-а стор.).

Внаслідок обговорення цього питання в засіданні 30-го листопаду одноголосно ухвалено резолюцію, в якій перераховуються ті завдання, „які повинні здобути собі особливої уваги в пятирічному пляні ВУАН".

Тут находимо і проблеми діялектичного матеріялу, і марксівську соціольоґію, і марксівську методольоґію історії й т. п. Цікаве також місце в цій резолюції, де говориться, що плян ВУАН вимагає погодження з пляном розвитку науки в цілому СРСР, а зосібна з плянами Академії Білоруської та Всесоюзної. (33-а стор.).

При обговоренні питання про статут ВУАН М. Скрипник настоював на тому, що в статуті „треба докладно сказати про співвідношення між наукою та соціялістичним будівництвом та крім того визначити докладно ролю Академії, бо останніми часами виникає дуже багато думок про те, що форма Академії це пережиток і треба шукати іншої системи орґанізації проробки наукових проблем". (27-а стор.).

Отже акад. М. Скрипник, він як і нар. ком. освіти, з повною щирістю виложив свої думки про те, що Академія, яка вшанувала його обранням до свого складу, є пережиток, бо справдіж Академія Наук — це витвір буржуазних країн. Можна думати, що ревізія 11-и робітничих бриґад і приведе не тільки до „пролетаризації" Академії, але й до нової системи орґанізації проробки наукових проблем, на що натякав у своїй промові М. Скрипник.

До протоколу сесії Ради додано витяги з протоколів президії ВУАН за період від 5-го листопаду до 20 грудня 1929 р.

З цих протоколів наведу декілька постанов президії ВУАН.

Так, „з огляду на те, що ак. Ґольдман не може виїхати до Сталіна, вітати сталінський пролетаріят телеграфно від імени Академії з XII. річницею жовтневої революції". (41-а стор.). „Відзначити потребу побільшити виявлення роботи інституту Еврейської Культури перед не еврейською людністю, для чого зокрема рекомендувати Інститутові видати українською мовою книгу про досягнення еврейської культури й науки на Вкраїні та вміщати в усіх виданнях Інституту резюме українською мовою". (50—51 стор.).

З тих-же протоколів довідуємося, що ВУАН провадить наукове шефство над Сталінщиною а самому Й. Сталінові надсилає, з нагоди його

С. К.

До Манявського Скита.

I.

В „Ділі" вичитав я вістку, що дня 7. липня ц. р. відбудеться проща-відпуст у Манявському Скиті і постановив виїхати туди, щоби оглянути руїни цього вславленого в нашій літературі корифеєм Галицької Трійці монастиря. Поїхав я зі Львова на Станиславів. Відтіля мав я дві дороги: або їхати навпростець автобусом, або наняти фіру. Ця друга дорога можливіша і довша, однак давала нагоду приглянутись життю та людям Підгіря, тому вибрався фірою.

Зі Станиславова приїхав я дня 6. липня до малого містечка Лисця. Воно, як кожне наше містечко, повне жидів, болота та всякої нечистоти. Посередині красується новозбудована в „неоклясичному" стилі церква, недалеко притулився малий костелик, призначений головно для мешканців вірменського обряду, які тут заховалися як потомки давніх вірмен купців ще з того часу, коли сюдою ішов головний торговельний шлях до Румунії. Під оглядом національної свідомости люди стоять дуже низько, хоча в містечку животіють і читальня „Просвіти" і кооперативний склеп „Дружне Братство". Школа утраквістична, хоча 80 відс. дітей українських.

В год. 2. попол. поїхав я дальше. Перед очима красувались у млі сповиті гори, початки наших Карпат. По обох боках гостинця розкинені поля і ниви, деінде лісок, а тут і там скулена мала сільська хатина.

Першим повітовим містом, яке подорозі доводилося переїзджати, це Богородчани. Містечко — мале, жидівське.

При дорозі пишається відновлений костел, далі втиснулася в глибину якоїсь площі — маленька деревляна церковця, побудована на місці старої, знищеної у війні. Славні ці Богородчани своїм іконостасом, про який згадується як про велику і цінну памятку нашого мистецтва та який переховується в Національному Музею у Львові. Минаю читальню „Просвіти", і кооперативний склеп, утраквістичну школу, будинок польського „Сокола", малі жидівські хатки і великі, ново-побудовані поверхові камениці — і візджаю знова між зелень піль, шум колосся, запах пільних квітів.

Скрипить сільський віз, підкидує мною, немов дитина пилкою. Сонце припікає сильно. Перед очима виступає скельна, досить стрімка стіна т. зв. Журавської гори, покрита грабиною, смерекою, дубиною та березою. Недалеко від цеї гори починається вже ряд малих сільських хаток, а поміж ними садки і гайки. Посередині села пишається памятник з каміння, на котрому читаю напис: „Памятник Просвіти 1912 рік!"... Минають мене люди, одягнені в білі вишивані сорочки, з чорним мов гебан волоссям. Малий хлопчина глядить цікаво на мене.

— Що ти є? — питаю.

— Українець! — відповідає.

Оподаль стоїть старший мущина, весело всміхається і повторяє за хлопцем „українець!"

Тут і там мигаються червоні хустки, запаски та спідниці дівчат і молодиць.

Переїзджаю через ріку. Поза собою залишаю село Жураки і знова віздажаю в чисте поле. Так їду ще кілька кільометрів. Виринає передімною село Монастирчани. По лівій стороні села видно далеко якісь комини чи шиби. Це ховається там село Старуня, славне своєю копальнею нафти. І знова ті самі білі сорочки, ті ріжноцвітні помітки жінок. З розмови з людьми довідуюсь, що в селі є і кооператива, і читальня „Просвіти", є і школа та тільки... з польською викладовою мовою, хоча поляків можна тут почислити на пальцях. В селі є і церква, та парохом є один із ряних москвофілів! Хочу поглянути в середину церкви, — зачинена. Вертаюсь. Розкидане по дорогах каміння-ріняки утрудняють ходу. На стіні одного дому впадає в очі якась афіша. Це сьогодні має в Жураках відбутись вистава: „Ой це ходи Грицю..."

Минаю останню хатину села, але вже не далеко, ще з чверть години їзди, а я вже в судовому містечку Солотвині. Стаю під церквою, фірман попасає коні. Входжу до церкви і зразу впадають мені в очі дуже гарно різьблені іконостас, амвона та стіни. Виходячи з церкви випадково стрічаю і знайомлюся з місцевим парохом о. Грицеєм. З розмови довідуюся, що в містечку істнують дві читальні „Просвіти", Союз кооператив, Народний Дім, Жіноча Громада. Поляки мають тільки Сокіл. В містечку є 6-клясова школа — утраквістична та дарма що на 2.000 мешканців є лише 200 поляків! Під національним оглядом стоять люди дуже високо і мабуть тому деякі меткіші одинці є вічно шикановані. о. Грицей відпроваджує мене аж на саму границю Солотвини і Маняви. Маю перед собою ще 6 кільометрів дороги. Сонце вже давно зайшло за гори, які стають щораз вищі і кращі. Поуз мене проходять прочани, які рівнож спішать на Скит. Вони йдуть з далеких сторін пішки.

Вдихую свіжий, гірський, здоровий воздух. На дворі вже зовсім темніє, лиш у світлі місяця сіріє деінде гола скеля і блискає балакучий гірський потічок. Година 11. вночі. Находжу нічліг у стодолі старого ґазди і втомлений далекою дорогою засипляю твердим сном. Я вже у підніжа Манявського Скиту.

II.

Година 4. рано. Прокидаюся. Виходжу шукати води до вмиття. Зимна вода відсвіжує мене. Вибираюсь в дорогу на Скит.

Стрімка, крута стежка веде мене крізь ліс. Передімною біліє входова брама, а поправді тільки її руїни. Висока, камінна, простокутна. В горі видно напис „колокольная", а трохи нижче два образи, намальовані на стіні: Теодозій Печерський і Антін Печерський. Минаю цю браму-дзвіницю і входжу на широку поляну. По обох сторонах сторчать знова дві простокутні вежі. В одній з них бачу вхід до підземного коридору, який мабуть дуже довгий. Між вежами, посередині поляни стоїть простір

50-ліття, „своє запевнення, що ВУАН твердо ітиме шляхом єднання, науки і праці, непохитно стоятиме на фронті будування соціялістичної культури, здійснюючи заповіт Леніна, що тільки під проводом переможного пролетаріяту та його комуністичної партії зможе людство дійти до кращого майбутнього, до комунізму". (54-а стор.).

З розділу „З поточної роботи ВУАН" слід занотувати звіт ак. О. Малиновського „Звичаєве право України". В свому звіті ак. М. твердить, напр., що шефство є інститут звичаєвого права, бо ця установа виникла не з наказу уряду, а є виявом самодіяльности трудящої людности, рівнож колгоспний рух, соціялістичне змагання є також інститут звичаєвого права.

Не можу не зацитувати тут одне місце з цього звіту, яке має ілюструвати, як саме виникає, на думку ак. М-го, „норма революційного звичаєвого права". „Нещодавно виявилося, що бракує тари для транспорту харчових продуктів, держава мусіла вдатися до трудящих по добровільну допомогу в формі постачання мішків, і в ріжних місцях почали збирати зайві мішки, хоч закон не передбачає такого обовязку і не вимагає його виконувати". (63-а стор.).

Отже ак. М., очевидячки, за своїм теоретичним студіюванням звичаєвого права, зовсім прогледів, як платиться українське населення за відмовлення скоритися „колгоспному рухові, що так стихійно, без жадного примусу з боку сов. влади, поширюється серед українського народу, призвичаєного споконвіку до індивідуального господарства, або як реаґує сов. влада проти тих, хто не досить охоче виявляє „добровільну допомогу" на заклик сов. влади...

Розділ „Соціялістичне змагання" містить в собі докладну історію підписання умови на соцзмагання поміж ВУАН та Білоруською Академією Наук.

Не маючи можливости подати тут повного тексту умови, наведу з нього лише деякі пакти.

Ось, напр., п. 4.: „Поглибити й поширити вживання марксівської методи в науково-дослідчій праці ВУАН і БАН, збільшивши кількість науково-методольоґічних тем". Або п. 10.: „Встановити точні норми виробітку при виконанні оперативних плянів від наукових робітників, орієнтуючися на обовязковий мінімум — 3 друковані аркуші дослідчих праць на рік по соціяльно-економічних науках". (71-а стор.). Або п. 15.: „Орґанізувати силами наукового персоналу видання науково-популярної літератури для робітників і селянства в розмірі 30 друк. аркушів для ВУАН і 20 друк. аркушів для БАН". (72-а стор.).

Отже, наперед встановлюється і метод наукового дослідження, і норми друкованих праць, і навіть в деякій мірі форма викладу (науково-популярний).

Словом, соцзмагання між двома Академіями Наук набирає характеру змагання поміж будь-якими спортовими орґанізаціями.

Як довідуємося з розділу „Хроніка", головою комісії соцзмагання є ак. О. Шліхтер... З розділу „Обіжники та розпорядження" заслуговує уваги „Інструкція для наукових робітників ВУАН щодо наукових відряджень", де говориться, між іншим, про порядок одержання на командирування: „Командирований, щоб забезпечити себе од крадіжки, частину одержаних грошей, потрібну на переїзд до місця командирування, залишає при собі, а решту вносить до Ощадкаси, і від неї здобуває акредитив, за яким може потрібні йому суми одержати у всякій ощадній касі, хоч деб вона була". (79-а стор.).

Видно, що крадіжка на сов. Україні є також інститут „звичаєвого права"...

Накінець з розділу „Хроніка" занотую тут інформацію про те, що ВУАН з 21. XI. 1929 р. перевела роботу на 5-и денний тиждень. А саме, вихідні (себ-то вільні) дні призначено 5, 10, 15, 20, 25, 30. Коли дні відпочинку збігаються з днями революційних свят або припадають на 30. лютого (?), абож коли використовується з тих чи інших причин вихідний день, компенсаційним днем відпочинку призначається найближче 31-е число місяця". (83-а стор.).

Отже, „революційний" календар встановлює 72 вихідних днів на рік. Якщо додати до цього числа вільних днів ще дні „революційних" свят, то з певністю можна сказати, що діячі ВУАН не програли зі знищенням „буржуазного" календаря...

Ст. Сірополко.

Кріваві події в Сновичах.

Посвячення москвофільського хреста.

Вчорашня польська преса подавала сенсаційну новинку про напад українців на москвофілів підчас посвячення хреста у Сновичах золочівського повіту. Події були освітлені польською пресою тенденційно, а сьогодні ми подаємо про цю справу допис, який обєктивно змальовує цей „напад":

„На тлі свят-кування талерґофського свята в селі Сновичах, пов. Золочів, прийшло 20. ц. м. до прикрих випадків. Це свято влаштовувало двох москвофілів талерґофців при чому їм помагала поліція, особливо командант Хухра та постерункові Дудзік і Рейман. Талерґофці Гнат Назар і Яцко Масник гостили парубків горілкою і намовляли взяти участь у святі, при чім конферували часто з командантом постерунку, який на день свята спровадив до села аж три відділи поліції. На свято запрошено римо-католицького священика з Рикова, що очевидно не подобалось українському населенню, яке вийшло на вулицю й постановило не допустити до цього, щоби римо-кат. ксьондз посвячував у селі москвофільський хрест. Нарід попросив священика о. Ярослава Муровича не видавати для москвофілів церковних процесій і не дзвонити в церковні дзвони тому, що москвофіли не запросили на свято греко-кат. пароха українця.

Зі села Ремезовець надійшло може 200 селян, співаючи протимосквофільські пісні. Селянам заступила дорогу поліція, але парубки всеж дійшли під хрест, на якому вирито напис: „Страдальцам за святую Русь, Талерґофци". Тут під хрестом парубки почали співати: „Ще не вмерла Україна" і „Не пора". Поліція звернула до парубків наїжені баґнети, хотіла розігнати товпу, але наше парубоцтво заявило твердо, що на українській землі не дозволить закопувати москвофільських хрестів і засипало яму, в якій мав бути вкопаний трираменний хрест. Після цього парубки трошки потурбували москвофілів талерґофців, аранжерів свята, які мусіли втікати до дому, замикатись у хатах і віддавати себе під охорону поліції. Коли парубки бігли за москвофілами, щоб їх розігнати, поліція почала стріляти і пробила баґнетом **Миколу Гайдара.** Цей утратив притомність і ним мусів заопікуватись о. Мурович, який відвіз його до лічниці.

Командант поліції Хухра заявив, що всеж він поставить москвофільський хрест хоч би на злість українців і телефонічно покликав зі Золочева поліцію. Золочівська поліція, приїхавши автомобілями почала розгоняти нарід, при чім поранила прикладами Ольгу Цьвіґун Івана та Сенька Дідулка, Параню Дідулка та Ганю Цьвіґун, Степана Гнатіва, Мирона Барабаша, Осипа Ярошевського, Ірену Бандуру, Гната Казьміра і богато дівчат за те тільки, що вони мали вишиті українські сорочки. Хтось почав дзвонити на трівогу, а крик побитих було чути аж до сусідних сіл. Москвофіл Труш зі Золочева стріляв до українців з револьвера, а поліція не арештувала його. Тоді українці почали боронитись і москвофіли мусіли втікати аж на поля, а москвофільський делеґат зі Львова зник без сліду.

Другого дня поліція арештувала Василя Барабаша і його батька, який приніс до Золочева їсти раненому синові і арештуванням нема кінця.

Учасник.

На польсько-литовськім кордоні.

Недалеко Лоздзейова перейшла польський кордон невеличка ґрупа литовців, які наткнулись на польську сторожу. Вивязалась стріляннна підчас якої вбито одного литовця, а інші литовці диверсанти втікли лісами до Литви.

Нова німецька партія.

Ґр. Вестарп, що недавно виступив із нім. національної партії Ґуґенберґа, творить нову національно-консервативну партію. Граф Вестарп заявив журналістам, що його партія до двох тижнів буде сформована і приступить до передвиборчої акції, і на його думку ґрупа Ґуґенберґа буде зліквідована. Нова партія зватиметься „Консервативно-державницькою партією" і боротисьме також проти Гіттлера. Ця нова партія думає співпрацювати з німецькою народньою партією.

Після землетрусу в Неаполі.

З Риму пишуть, що папа зворушений до глибини душі катастрофою в Неаполі, відправив жалібне богослуження за жертви землетрусу. Італійський король вибирається на місце катастрофи.

В Єгипті спокійно.

Гендерсон заявив у палаті громад, що египетський уряд опанував ситуацію й останні два дні проминули в Єгипті спокійно. Тому англійський уряд не бачить потреби вживати яких-небудь надзвичайних засобів для охорони спокою египетського населення.

Заворушення на Кавказі.

З Букарешту подають, що на північному Кавказі повстанчий відділ напав на автомобіль, в якому їхали комісарі, скинув авто в пропасть, при чім всі комуністи згинули, а саме: Виноградов, Мусокаїв, Ідріс і Караев. Коли на місце випадку вислано відділ ДПУ повстанці розбили його.

Українізація.

„Молот" з Ростова подає, що радянська місцева рада порішила завести українську мову в усіх округах над південним Доном, де більшість населення українська. В таганроській окрузі зукраїнізовано всі шкільні уряди.

відправляється Служба Божа а доокола сповідальниці. Йду дальше. Тут уже останні мури вказують, що це були колись келії черців. Знімаюся високо по стрімкій горі, до мети. Ось „блаженний камінь". Є це скала (пісковець), що сторчить начеб над якоюсь прогалиною, а побіч пливе маленьке джерельце. Люди беруть звідсіля воду, вірять, що вона помагає на всякі недуги. Між іншими підписами на скелі кладу і свій. На долині вже роїться від людей. Миготять ріжноколірні одяги: вишивані сорочки, леґінські капелюхи з цяцьками, дзьобеньки, хустки, спідниці, гарасівки і т. д. Одні моляться перед престолом, другі сповідаються, там миряться, тут співають побожні пісні, а понад тим усім розносяться прощальні крики вбогих, старців та калік. Здалека бачу якийсь дим, що знімається зпосеред корчів. Іду туди і приходжу на маленьку полянку. Довкола сидять наші пластуни, курінь з Надвірної, що прийшов на прощу. Знайомлюсь зі звязковим та іншими. Бачу теж і милі личка наших пластунок. Гостять мене чаєм. Ведемо веселу гутірку. В цю мить приходить „постерунковий", питає за леґітимаціями, позволенням від староства і т. д. У наших хлопців ні сліду якогось збентеження чи страху. Пращаючись з пластунами, вертаю знова туди, де несуться похвальні співи, молитви поляк та прохань. З усіх сторін напливають щораз нові люди, залягають поляну, богато з них пнеться по стрімких узбіччах високих гір, інші товпляться коло шатер купців, що привезли весь крам, який бачимо по наших відпустах: крестики, молитвенники, медалики, ріжні діточі забавки, цукорки медівники і т. д. Дуже миле враження робить столик кооперативи з Манявн своїми національними прикрасами. І не стямився, як це вже година 12. — полудне. Час вертати. Сходжу вниз цією самою невигідною стежечкою. Ще раз кидаю оком на біліючі мури і вежі колишнього монастиря, ще раз добігають до мене співи, благання та прохання, а за хвилю усе щезає, сповите високими деревами та узбіччам гір.

НА СХІДНІ ТЕМИ.

Сучасна Індія на тлі минувшини.

В Европі поширена думка, що Індія не в стані жити самостійним життям та що неминучим наслідком автономії, а тим більше незалежности, буде расова, кастова й релігійна війна, що Індія поділиться на 700 незалежних держав, та тільки англійська влада тримає країну в цілости та пильнує в ній внутрішнього миру.

Щодо поділу Індії на кількасот окремих держав, тож він є й тепер. Індуські патріоти мають безперечну рацію, коли вважають, що не буде жадного погіршення ситуації, коли умови окремих раджів з англійською короною будуть заступлені федеративною умовою з індуською домінією, тим більше, якщо при цьому внутрішній режим автократичних князівств буде здемократизований.

Релігійні непорозуміння скомпліковані соціяльним конфліктом, дійсно утрудняють національний рух. Магометани ненавидять індуїстів, вважаючи їх поганцями ізза культу корови. Індуїсти теж рахують страшним проступком пролиття крови цієї освяченої тварини, як і худоби взагалі. Англійська влада не тільки не старається запобігти ворожнечі, але часто-густо навмисне розпалює ворожнечу, викликуючи кріваві вуличні бійки. Ворожнеча поміж магометанами й індуїстами в Індії має ще свій корінь у штучности магометан на індуській території.

Коли всі завойовники індуських земель (інвазія арійська, перська, македонська (бактрійська), номадська (монголи) та гуни) змішалися з корінною людністю Індії та втопилися в індуській культурі, то інвазія магометанська дала інші наслідки. Магометани полишилися самі собою, не асимілювалися в індуській культурі, заняли керовничі становища чим і пояснюється збільшення антаґонізму.

Тепер, провідники індуського національного руху намагаються знайти порозуміння з провідниками магометан. Дуже часто на зовні це дає навіть успіхи та знаємо випадки спільних виступів, але на загал порозуміння ще не поширюється, чого бачно „пильнує" англійська влада.

Немалою перешкодою визвольного руху є кастові ріжниці. Понад дві тисячі каст ділять індусів. Деякі з них мають місцевий характер, інші поширені по цілій країні. На чолі стоять брамини, далі йдуть касти не браминські та накінець парії, — таке ділення з грубша.

В дійсности ділення кастові є дуже докладні. Касти дуже часто групуються теж по професії, так сказатиб, на взір европейських цехів. Взаємини поміж кастами є докладно реґляментовані до найменших дрібниць. Так напр.: голяр має право поголити брамина, але не вільно йому обтяти нігтів брамина і т. п.

Парії, — це люди, до котрих не вільно доторкнутися членові вищої касти. Донедавна паріям не вільно було ходити по деяким вулицям.

Кастовість Індії, що відіграла поважну ролю в житті старої індуської державности, є пережитком, котрий провідники індуського національного руху намагаються скасувати.

Помимо того, що кастовість безперечно пошкоджає визвольному рухові, вона не впливає рішаючо на успіх або неуспіх останнього.

Мовні ріжниці в Індії є теж великі. Так наприклад провідники національного руху частогусто порозумівуються поміж собою англійською мовою. Здавалось би, що такі непотішаючі явища цілком вбивають всякі надії на домінію, а не то на самостійність. Помимо того Індія територією і розміром ледви не цілої Европи не є континентом на взір Европи, лише суцільною країною.

Що вяже Індію в суцільну одиницю? Індуська культура.

Не будь індуської культури, Індія давно булаб континентом далеко більш зріжничкованим, ніж наша Европа. Індія має й свою спільну мову, — санскрит чейже є мовою індуської еліти.

Індія має старі політичні традиції своєї колишньої державности. До англійської окупації Індія була одною з багатших промислових країн світу. Знищена економічно англійським пануванням, сучасна Індія вже починає відбудовуватися.

Тимчасом до самостійного життя ще є богато перешкод, як економічного так і соціяльно-політичного й культурного характеру.

Натомісць віримо, що домініяльний устрій буде Англія змушена впровадити. Англійці Індію завоювали, але не зуміли її опанувати. Англієць і індус — це два окремі світи, що взаїмно себе ненавидять, а в найкращих випадках уважають себе взаїмно за вищі сотворіння. Індія живе своїм власним, не англійським життям, навязуючи до традиції своєї колишньої великої державности. І в цьому її відпорна сила.

Обіцянками реформ, які заповіджені англійською владою, ще від часу світової війни, індуси не хотять жити, вимагаючи пасивним, а почасти й активним спротивом належної самоуправи. Бойкот англійських товарів, страйки й акція проти монополю соли вже спричинили Англії кольосальні страти.

Для Індії домініяльний устрій буде етапом на шляху до самостійности та упорядкування свого життя. Кардинальним питанням самоуправного життя Індії буде поліпшення економічного і культурного биту індуського селянина. Сьогодні стан індуського селянина є ще жалюгідний. Правда, за останніх трицять років положення дещо покращало в тому значінні, що постійний голод, який протягом минулого століття безжалісно косив індуську людність, тепер не приймає таких катастрофальних розмірів. Але стан посідання індуського селянина є такий малий, що, наприклад, середний річний дохід індуса рівняється сімдесяти пяти рупіям (після матеріялів 1924 року) т. є 5 фунтам штерлінґів, тоді, коли дохід англійського селянина рівнявся 50 ф. шт., американця 72 ф. шт. француза 32 ф. шт.

На середне індуське село всього 8 родин мають вистарчаючий дохід на їх утримання, 28 родин з трудом дають собі раду в житті, ходячи на додаткові заробітки й 67 родин голодують, задовжуючись ще крім цього у лихварів, цієї пошести індуського села.

Стан індуської промисловости далекий ще від належного кріпкого положення. Більшість підприємств находиться в англійських руках, але вже поважно (зокрема по війні) почали рости суто індуські промислові підприємства.

Домініяльний устрій дасть можливість сильніше стати на ноги індуській промисловости і хліборобству, якщо їх не буде нищитися непомірними податками. Загальнеж поліпшення ситуації безперечно піднесе й шкільництво, так потрібне для Індії. На підставі перепису з 1921 року, видно, що лише 22 міліони людности вміло читати й писати (при 320 міліонах населення). Л. Л.

Жертви землетрусу в Італії.

По офіціяльним звідомленням наслідком землетрусу у півд. Італії згинуло заг. 1.718 людей, ранених було 4264. Зовсім завалилося 3.188 домів, участи ушкоджених є 2.757. Число жертв у людях постійно зростає. Мусоліні заборонив організувати публичні або приватні складки для жертв катастрофи.

Із приватних обрахунків виходить, що заг. вбитих є 2.500 до 3.00. Італійські часописи повідомляють, що вбитих є до 5.000. Місто Бевененто, що потерпіло дуже, стало гол. рятунковою кватирою. Авта та поїзди звозять сюди лікі, ліжка, намети. Префектура віддала для комітету всі свої авта й автобуси. Місто подобає на воєний етап. Шпиталь утворили під голим небом, бо будинок зовсім завалився. На дворі є почтовий уряд :на столах розложили телеґр. і телеф. апарати й апарат Юза. Довкола товпиться юрба людей, що раді повідомити би свояків, хто зпоміж них згинув. Почтовці помучені, бо урядують по 48 год. безупину.

Околиці вигаслого вулькану Вультуро, де був осередок землетрусу, майже зовсім знищені. Найбільше потерпіло містечко Мельфі. З нього остала лише гор. нова часть і зал. дворець. Старе місто у звалищах. У Мельфі є вбитих більше ніж 200, тяжко ранених 700. В Арано Ірпіно церква у звалищах, доми ушкоджені. В однім з окр. Авеліна згинуло понад 600 людей. У Вілля Нуова на 2400 населення було 400 вбитих, 500 ранених. Усі доми завалилися. Остав лише перед гарного собору.

До Неаполю прийшов був із рятунковою колюмною саперів поручник. Він походив із Неаполю. Найшов під звалищами вл. дому свою матір, придавлену від кільканацятьох годин камяним стовпом, ноги роздавлені. Поручник збожеволів і його відставили у шпиталь. Над місцями катастрофи кружляють літаки та фотографують.

У місц. Бартольоніка остав одинокий середньовічний замок. У Неаполі зарисувався собор св. Януарія (в соборі тім неаполітанці переховують голову та кров св. Януарія, вбитого 305 р. після Христа). Собор побудований 1497 р. Зарисувалися мури палати неап. архиепископа і кардинала Аскалері (палата, одна з найгарніших памяток старовини, називається Палаццо делі Студі). На зал. дворці уставили поїзди з цистернами води, бо в місті недостача її. По церквах повно людей, що моляться і ридають над утратою своїх найдорожчих. Делегація просила архиеп. Аскалері виставити на публ. місці статую та мощі св. Януарія. Архиепископ вволив їх волю.

Землетрус відчули на Капрі й ін. островах неаполітанського заливу. Більших шкід не було.

Самогубство на цвинтарі.

На цвинтарі в Монастириських застрілилася Кл. Гібш жінка вахмістра жандермерії з Модліна та Ст. Корнама урядник фабрики тютюну в Познані. Вони були у батьків, а згодилися покінчити самовбивством, бо не могли звінчатися.

Згорів ліс.

Біля Бурдуляків (пов. Броди) у ревірі „Зброї" згоріло 30 моргів 25-літнього соснового лісу вартости 300.000 зол. Ліс належить до „С-ки Броди". Як підозрілих у підпалі арештували 26-літн. Федька та 20-літн. Петра Воляників із Мельничок.

Вибух у копальні.

Із Катовиць повідомляють, що в Маркльовицях (рибніцького пов.) у шибі вибухнув газ. Видобули попарених 5 робітників. Їх відвезли у шпиталь. Вибух розкинув руштовання шибу, а дооколичні будинки знищив огонь.

Помер ред. „Курєра Варшавского".

У Львові помер на 77 р. життя Тад. Чапельський, редактор „Курєра Варшавского". Покійний був родом зі Львова.

Німецький заокеанський лет.

Німецький летун із Староґарду Вольфґірт відлетів 24. липня в год. 7.05 із лет. майдану Темпельгофен біля Берліна на авіонетці типу Клем „Л 25". З ним летить берлінський спортовець Оск. Велер. Із Кольонії через Англію й Ісляндію полетять до Канади.

Димісія Рикова.

(АТЕ). З Москви повідомляють, що оголошено розпорядок вик. комітету про усунення Рикова зі становища голови ради нар. комісарів. Хто буде наслідником невідомо. Рикова буде більш. амбасадором у Берліні на місце Крестинського. Так позбулися прав. опозиціоніста Рикова з краю.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Черчанські цінности й величини.

Користаючи з ввічливости клієнтів, що у літню пору не хотять забирати людині „незалежного фаху" богато часу, вибрався я до Черча, про якого чудотворні води та купелі так у нас голосно. Хотів переконатися на власні очі, чи шум, який робиться довкола українського живця оправданий та як виглядає купелеве місце, що находиться виключно в українських руках, у цих справах зовсім недосвідченых. Признаюся: їхав я з великою дозою скептицизму. Живець — цеж діло поважне, — деякі з них, які мають за собою вже добрі десятки літ істнування, ще сьогодні штульгикають при недостачі примітивних культурних уладжень, а що й говорити про українського новородка, хочби його безпосередніми виховавцями були такі люди як незрівнаний „з Божою іскрою" Ле-ле, симпатичний п. М. К-ий та повний строгої енерґії п. Б-ко.

І тому з тим більшою радістю голосно признаюся, що вже після 24. годинного побуту у Черчі мій скептицизм безслідно щез, уступаючи місця надзвичайно милому розчаруванню. Праця людей, що взяли Черче-Живець під свою опіку, викликала у мене подив, а істнування і вигляд українського купелевого місця — почуття гордости!

Бо є теж чим гордитися. На місці, — де щі кілька літ тому не могла навіть пастися худоба, виростають будівлі та завязок парку, що творитиме колись осередок великого гомінкого літнища, — виросла купальня, яка не уступає, а може й перевищує своєю чистотою й уладженням такі старі купелеві місця, як Немирів, Любінь а навіть Трускавець. Гарний дім, де міститься канцелярія управи, ординаційний покій лікаря та велика по мистецьки і з гумором прикрашена малюнками саля ресторану. Одна велика вілля на 30 кімнат вже готова, дві побіч неї ждуть викінчення. Мінеральні джерела вже охоронені й загороджені. Лікарська опіка, як впевняли мене хорі, дуже дбайлива і просто смішно дешева (15 зол. на цілий сезон). Очевидно, находяться завдяки тому такі „кураційники", які замучують нещасного доктора мало не що дня своїми жалями, що після одної чи двох склянок води і купелів їхні „камінчики ще в середині".

Ясна річ, що є ще певні недостачі і що Черче потребує ще богато, богато праці совісної і фахової. Але, що кожний початок трудний і кожна наука коштує, тому не дивниця, коли члени управи мусіли цього року власноручно поправляти будинки, які минулого року поставив фаховий інжинір. Але це літочі хороби. Черче певне скоро й легко перебуде.

Бо гарне воно й щасне. І має чим пишатися Боровина мабуть найкраща, сірка аж бе з

ніс, „вісімка" нічим карльсбадський „шпрудель" (тільки що зимна), а що й казати про славну, чародійну **девятку!**

Не диво, що в цілому Черчі царює радість життя. Бе вона з усіх лиць, і в хорих і здорових, тих, що приїхали на цілий сезон і тих, що тільки одноденними гостями курацїйників або — джесбенду.

Бо й джесбенд є. І то не якийбудь, а зложений з симпатичної пятки наших студентів. І не знаю, чи це звуки скрипок і саксофону, чи сама присутність їхніх власників притягає до Черча хмари дівчат, жадних лікуватися бодай в один вечір дансінгу. Атмосфера тоді незвичайна. Пан Ле-ле кинув у кут усі злободневні директорські клопоти, забув про уділовців, що не платять уділів, про векслі, які висять над ним як грізне марево, про те, що кожний від самого ранка напосівся на нього з усякими „порадами" і перешкоджує в праці „помічю" („може би ви, пане директоре, так а те сяк зробили" — інакше гнів, образа) — у вечорі „пан директор" незрівнаний! Саля битком набита, а він усе бачить, на все має раду, для кожного веселу усмішку і добрий жарт, кожному поможе („чому так довго не дають пива", або „пане директор, я так радо з вами погулялаб"), — він добрий дух, дбайливий господар і опікун своїх гостей. А коли усі вже заспокоїли голод й погасили спрагу, коли серед молоді звуки танґа навіяли на серця невловиму тугу й заснували очі імлистим серпанком таємних бажань,— тоді Л-Л робить „швунг", Сам зі смичком в руці, повний енерґії та вдоволення зі щиро й совісно сповненого обовязку, кидає у салю: „Поїдь до Черча"... а саля миттю підхоплює і грімко несеться під такт „фокса":

„Поїдь до Черча, моя кохана —
Поїдь до Черча зазнать вражінь —
Будеш у Черчі з кохання пяна,
Бо в Черчі повно є все хотінь.

І т. д. в тому стилі.

Це треба бачити, чути, пережити.

На здоровля Тобі, Старий Друже, і на довгі, довгі літа! Вивів Ти у „люди" „Вертеп" і „Зиза", хай Бог допоможе, щоби третя дитина, Черче, росла на славу!!

Козова, 15. VII. 1930.

Володимир Р.

НОВИНКИ

— **Літом у гори.** Інформуйтеся: Купелеве заведення Зелемянка п. Гребенів коло Сколього. Горячі купелі сірчано-йодові у лазничках. 2388 22—30

— **Нові арештування в Долинщині.** Дня 11. т. м. у с. Поляниця під Болеховом арештовано голову „Луга" Василя Дубова, Василя Шмиґу, Василя Дякова, Михайла Шмеґу, сина Івана, Василя Шмеґу Лесюка, Миколу Дубова і Степана Піжика. Дня 13. ц. м. в Гошові арештовано Мих. Шияна, а в Долині арештовано Юліяна Антоновича й учителя Вірстюка та В. Медвідя і М. Шумського. Всіх арештовано на донос одного провокатора з Поляниці під замітом приналежности до УВО.

—**Гості з Америки.** Як довідуємося, дня 4. серпня до Львова приїзджають 32 учительки українки, що студіюють в американських університетах. Гості з Америки приїдуть під проводом проф. д-ра Тредвела Сміта і замешкають в „Народній Гостинниці".

— **Наші студенти.** З Праги повідомляють нас, що на тамошньому Карловому університеті осягнув дня 27. червня ступінь доктора природничих наук доктор прав Василь Фрищин родом з Ракова, пов. Долина. Цей молодий, відомий в кругах національної молоді в Празі українець за час перебування на еміґрації здобув уже другий докторат.

— **Вродлива аферистка.** Як це вже писалось, у Львові викрито дуже сензаційну аферу, про яку сьогодні подаємо точніші відомости: Молода 24-літня розвідка Станислава Абрагомовичева з Торуня, замешкала у Львові при Курковій вул. ч. 12. своєю елеґанцією і красою зєднала собі довіря ріжних фірм та приватних осіб, а маючи помічника Вільгельма Ґрайфера, здобувала позички і то на поважні суми, які винесли 40.000 золотих. Абрагамовичева любила забавитись, окрім цього була кокаїністкою і морфіністкою, тому грошей потребувала богато. Фальшуючи векслі Абрагамовичева обдурила кількох купців та наразила їх на поважні втрати, аж вкінці справа фальшування векслів вийшла на верх і Абрагамовичеву арештовано разом з її спільником Вільгельмом Ґрайфером. Цього іще мало: „Хвиля" на підставі певних відомостей пише, що Абрагамовичева знала особисто вищого функціонаря львівської поліції Стшиґельського, у якого вона „позичила" 350 золотих. Коли про це довідався один визначний достойник поліції, він занявся цею справою, але замість розпочати слідство, приймав цю аферистку у своїм кабінеті, де було пригашене світло і бував з нею в кабаретах та нічних льокалях. Богаті купці, бачучи Абрагамовичеву часто в товаристві великих поліц. достойників мали до неї ще більше довіря й позичали їй гроші на векслі, які Ґрайфер пускав у рух, підписуючи векслі імям бувшого чоловіка Абрагамовичевої, який про ніщо не знав. Як надходив термін виплати, векслі йшли до протесту. Пізніше Абрагамовичева представлялась як конфідентка поліції, хоч перед тим грала ролю власниці дібр. Цілу ту аферу виявив шофер Іван Папара, якого ця елеґантна дама обдурила також, бо не платила за частий виїзд на провінцію його автом і представляючись як конфідентка поліції, обіцювала заплатити пізніше. Окрім цього Абрагамовичева позичила у шофера 160 зол., а коли не хотіла звернути позички, шофер повідомив поліцію і тоді виявились й інші гріхи елеґантної шантажистки. Виявилось, що вона мешкала у „Варшавськім Готелю" і втікла звідтам не заплативши ні сотика, що позичила гроші у Крайнера з вул. Куркова 5 і не звернула, що її краса та елеґантність мали такий вплив на її адораторів, що якийсь добродій позичав сам гроші, щоби позичити Абрагамовичевій. Тепер елеґантна аферистка сидить в арешті при вул. Яховича і проклинає шофера та свою долю.

— **Банкротство станиславівського міліонера.** Айзік Хаїм Ґріф і його брат, власники рафінерії у Скавині, Станиславові і Надвірній мали таке велике довіря у людей, що деякі жиди складали в них придане своїх дочок, надіючись більших і певніших процентів як у банках. На днях фірма цих братів збанкротувала і окружний суд у Кракові виявив, що активи братів Ґріфів виносять 6 міліонів, а пассиви 12 міліонів. Вірителі і ручителі в розпуці.

— **Цікавий процес у Варшаві.** Дня 4. грудня 1929 р. у Варшаві відбувалась маніфестація жидівської молоді, згуртованої в товаристві „Цукунфт". Підчас маніфестації кількох жидів крикнуло: „Геть з Пілсудським"! Цей оклик так обурив Полік. Яворовського, що він на спілку зі своїм товаришом, невідомого прізвища, вхопив жида Шию Ґрунвальда, затягнув його в бічну вуличку і підчас бійки застрілив його. Тепер обвинувачений твердить, що він не вбив Шию Ґрунвальда і що підчас бійки він сам був ранений, але свідки зізнають, що це він тягнув Ґрунвальда в бічну вуличку і бив його й стріляв. Суд не мав певних доказів вини Яворовського і звільнив його.

— **Жіноча заздрість.** В касарні ім. Собіського в Кракові стався траґічний випадок: жінка поручника Генделя зловила свою суперницю, жінку сержанта Лянковського у кімнаті свого чоловіка в недвозначній ситуації і вхопивши зі стола револьвер свого чоловіка, застрілила його любовницю. При слідстві пані Гендельова призналась, що чоловік давно зраджує її, що вона просила кілька раз Лянковську не баламутити її чоловіка, а коли ця не послухала, вона рішила вбити її. Гендельова має 40 літ, а її чоловік богато молодший від неї і тут причина трагедії.

— **Найбільший міст на світі.** У Санфранціско приступлено до будови моста, який буде довгий на 2835 метрів і висітиме 250 метрів понад морським заливом біля пристані. Стовпи цього моста опираються об скелі, які находяться 47 м. під водою.

— **Америка приваблює.** Американська преса пише, що від 1920 до 1930 р. майже 2 міліони осіб приїхало з Европи до Америки нелеґальною дорогою без американського віза або з фальшивими документами. В однім 1929 році перекралось до Америки нелеґальними способами аж 200.000 осіб.

— **По американськи.** Пан Хольмс з Шікаґо полюбив дівчину і віз її до шлюбу. Перед шлюбом вона призналась, що її любить один бандит і грозить, що викраде її з дому. Коли пара новоженців вертала з церкви на них напали бандити, вхопили молоду до авта і вивезли невідомо куди.

— **Потроїв гостей.** В Букстегуді під Гамбурґом купець Мартен женив свого сина з дівчиною в Гогентану і запросив гостей на весілля. Після обіду всі гості почали стогнати, нарікати на біль жолудка і підчас танцю надто часто вибігати з кімнати. По деякім часі більшість гостей дістало горячку і відійшли до дому. Виявилось, що гості затроїлись мясом, купленим у несвіжому стані в одній торгівлі.

— **Нові катакомби.** В Римі недалеко старого цвинтаря підчас будови водопроводу викопано цілу сіть підземних коритарів високих на 5 м. і 1 м. широких. Археольоги твердять, що це розгалуження катакомб із III. віку по Христ., у яких молились переслідувані християни. У катакомбах викопано 6 саркофатів і кілька діточих гробів, у яких найдено металеві давінки, образки, перстені, вазонки і золоту монету. Розкопками заопікувався Ватикан.

З театру.

Великий Театр: „Суперники", песа на 3 дії Андерсона і Сталінґса.

Капітан американських військ Фляґ і сержант шеф Квірт хоч злучені спільними воєнними пережиттями в Індохінах і на німецько-французькому фронті, мають старі особисті типово офіцерські порахунки. До старих порахунків приєднується ще й почуття заздрости за гарненьку француженку Шармену, яка живе під самим німецьким фронтом і маючи широке серце легкодушної дівчинки, любить однаково капітана і сержанта, а в їх неприсутности готова любити кого-небудь третього зі сотні капітана.

І ось на конфлікті між почуттям заздрости за дівчину і почуттям вояцької приязні між двома суперниками, в обличчю смерти, серед страхіть німецько-французького боєвища відограється психольоґічна цікава боротьба капітана і сержанта, в якій вкінці бере верх приязнь і обидва суперники покидають прекрасну Шармен та добровільно відходять на поле бою, бо обидва жалують своїх вояків, не хочуть покидати їх в небезпеці.

Песа Андерсона і Сталінґса наскрізь реалістична, позбавлена якої-небудь дешевої воєнної романтики, типи старшин і вояків виведені не як герої, а як живі люди зі своїми слабими сторінками, тому трагічні менти боротьби переплітані з комічними епізодами типово вояцького життя. Герої песи це просто милі хлопчиська, які хочуть жити, бояться смерти, люблять добре попити і страхіття війни доводять декого з них просто до божевілля, яке за хвилину за фронтом зміняється в грубий вояцький цинізм і гумор. Через те між героями песи находимо і типи, що нагадують Ремарка „На заході без змін" і Гашека „Хороброго вояка Швейка". Хто бував на фронті, той знає, що кожний воєнний герой, бачений з близька, мав у собі дещо зі Швейка.

Артист і режисер Ригер у ролі капітана Фляґа найкраще вжився в психольоґію старшини, в душу якого війна внесла богато грубого цинізму, деякого простацтва, але рівночасно виплекала твердість, рішучість, любов ризика і привязаність до товаришів недолі й здібність до крайної посвяти для них. Поруч Риґера, артистка Ладосівна найшла в цій песі для себе більше як вдячну ролю.

Партнер Риґера Сухніцький дав бліду креацію сержанта, якого психольоґічні пружини поступків через те досить невиразні. Технічна сторінка виведення сцен битв німецько-французького фронту доволі скромна і слабо передавала вражіння воєнних подій, які зрештою вивести на сцені є незвичайно важко. **Ол. Б.**

Косів і Косвіщина.

Спростування.

Дістаємо слідуюче спростування у звязку з дописами І. Кедрина про косівські відносини.

„Неправдою є, що Михайло Зеленський у Головах є головою радикальної партії в Головах, натомість правдою є, що головою соц.-рад. громади в Головах є Дмитро Карабчура, а М. Зеленський ним ніколи не був і не має з цим урядом нічого спільного. Це спростування просимо помістити на основі пресового закона". Підписали: Остафійчук, голова, Прокопів, секретар, печатка „Повітова Управа Української Соціялістично-Радикальної Партії в Косові".

В і д Р е д а к ц і ї: Це вже третє спростування, яке отримуємо від косівських радикалів у звязку зі згаданими дописами. Можливо, що ще більше їх буде і ми цьому — ні трохи не дивуємося: бо не можна не старатися притупити бодай дещо вражіння, яке зробив малюнок відносин серед косівських радикалів. Отож ці спростування „простують" детайлі, які в цілістю малюнку мало мають спільного: нпр. що дві фірми („Союз промисловців Гуцульщини" і „Гуцульщина") це не є одна стара зліквідована, а одна новорідкрита, лише стара перемінована на нову, або що склеп „Осередок" зачинений не тому, що — зачинився, а тому, що „переноситься". До тої катеґорії належить і повище „спростування": чи п. „Х." був головою а пан „У", ним не був, це суща дрібниця, яку й трудно — мимоходом кажучи — переві-

рити. Сутньою річю є, що нічого творчого й позитивного з праці радикалів у Косівщині не залишилося, а навпаки залишилися руїни і дискредитація в очах мас. Коли радикали вірять, що вони не здискредитовані, а далі мають у масах авторитет і пошану — вільно їм в це вірити, однак такими „спростуваннями" тієї віри нам не прищеплять. Мимоходом кажучи, на шість підписів на згаданих 3-ох спростуваннях є чотири — ті самі.

Повітовий Союз Кооператив під правлінням радикалів.

16. липня в Косові відбулася кооперативна анкета, на якій Надзірна Рада Повітового Союзу Кооператив у Косові й Управа здавали звіт зі своєї діяльности. Ще не затерлися сліди боротьби, яку місцеві радикали вели за опанування Повітового Союзу, ще свіжі спомини про їх безоглядну боротьбу за захоплення Союзу в „чисто радикальні руки", а вже показалися наслідки їхнього панування. Союз показався цілком на похилій площі і котиться під їх кермою до упадку. Страти такі великі, моральний стан такий, що провід Союзу, який є в руках президії тут. радикальної партії, почав бити на тривогу. Заклик до рятування, до згоди, до спільної праці не сходив з уст радикальних проводирів. Дуже скоро забули вони, що три місяці тому відіпхнули від праці в кооперації тих, що величезною працею і самопосвятою покликали Союз до життя, декларативно приняли на себе повну відповідальність за долю кооперації в косівськім повіті, а тепер, коли їм загрожує повна компромітація, почали вигукувати слова „згоди" і „спільної" праці. Коби лише це не було вже пізно, бо деморалізація, яку вони започаткували, надто сильно вже пустила сліди в низові кооперативи, дисципліна впала, а найбільше характеристичною рисою те, що саме кооперативи, які є в руках місцевих провідників радикальної партії, не слухають свого проводу і не купують у Союзі. Очевидно, кооперативи не можуть забути того, що в часі боротьби за опанування Повітового Союзу, дехто з тодішніх борців водив кооперативи по жидах, аби не купували в Союзі! Це тепер мститься коли нині ті самі люди гукають: „не йдіть купувати до приватних купців" і „піддержуйте кооперативну солідарність", то люди кажуть, „коли можна було тоді купувати по жидах, то чому не можна тепер"! Тимчасом кооперація в косівськім повіті в небезпеці. Треба сильної волі, треба сильної руки для здавлення тої безкарности і партійництва, яке радикали завели в кооперацію. Цікаве те, що коли треба було відбирати Союз від його будівничих до радикальних рук, то „на битву" прибув і нею кермував „сам" посол Шекерик, а тепер, коли треба рятувати його від загибелі, то на збори не явилася майже ціла Надзірна Рада Союзу, а посла Шекерика не можна було витягнути з Жабя на анкету.

От-така та бідна Гуцульщина, так працюють тут радикальні посли і Повітовий Комітет радикальної партії. Ціле щастя полягає в тім, що кооператори радикали в низових кооперативах тепер дуже часто не слухають своїх повітових провідників, бо побачили всю їх кривню і ділово стоять від них на цілу голову вище. Це й дає надію, що при їх активній допомозі вдасться вкінці побороти неробство і самохвальбу у повіті та вивести кооперацію на шлях чистої кооперативної роботи.

Повітовий Народній Зїзд.

Повітовий Народній Зїзд у Косові відбувся 6. липня 1930 року при великім зацікавленні всіх членів У. Н. Д. О., покінчився обєднанням розпорошених сил та прийняттям ухвал ділового характеру.

На зїзд прибуло около 100 членів і посли Д. Паліїв і В. Целевич. Невеликі тертя та непорозуміння, що були в останніх часах поміж деякими членами, вдалося щасливо усунути. До комітету ввійшли представники нашого селянства, міщанства та інтеліґенції, зокрема представники духовенства. Тому праця нової повітової управи партії повинна піти жваво й успішно. Гуцульщина чекає на більш енерґійну націоналістичну роботу і горнеться до тої роботи, коби лише провід Повітового Комітету зумів обєднати коло себе всі активні одиниці.

З українського життя в Познані.

„Громада Студентів-Українців у Познані" є товариством професійним. Познанська Громада має всього 80 членів. В нутрі Громада розпадається на 5 Секцій: 1) Секція Самопоміч — позичкове товариство; 2) Секція — Гурток нострифікантів-лікарів. 3) Секція — Гіґієнічний Гурток — дає реферати і устроює вистави з обсягу медицини і гіґієни. 4) Секція Студенток устроює гутірки для своїх членів, уладжує вечерниці, реферати і всякі курси. 5) Секція Музична — гуртує співучих членів Громади і устроює проби хору.

Громада гуртує ціле студентське життя і веде провід у культурно-освітній праці. Працю культурно-освітню у нутрі Громади провадиться через давання рефератів і відчитів із ріжних ділянок освіти, як: історичної, літературної, політичної, економічної і інших. Праця культурно-освітня на зовні Громади проявляється даванням — уладженням концертів, святочних сходин, засідань і святкуванням національних свят. Торжественно святковано день 1. падолиста, 22. січня роковини проголошення Соборности Української Держави, Роковини смерти Тараса Шевченка.

Життя в Громаді не може так розвиватися, як в інших Громадах, бо наша Громада не має сталої домівки, а причиною цього є мала скількість членів і рівнож це, що познанська громада є здана тільки на власні сили без матеріяльної піддержки з боку університетських властей і студентських орґанізацій.

Найкращими спогадами у нашому життю на заточенню лишаться хвилі пережиті у часі Евхаристичного Конґресу. Цей Конґрес стягнув у Познань наше духовенство на чолі з Його Ексцеленцією Митрополитом Андреєм Шептицьким. Старше громадянство Галичини і наддніпрянці спільно уладили гостину в честь Його Ексцеленції Митрополита Андрея й оо. Преосв. Владик. На гостину виделеґовано представників усіх наших Товариств.

Прес. референт.

До Українських Громадян.

„Комітет для охорони памятника поляглим 154 українським стрільцям", який поставлено 1923 р. в Брні Ч. С. Р. ласкаво звертається до всіх тих шановних осіб, які приймали якунебудь участь у будові памятника, аби надіслали на нижче наведену адресу свої спогади, замітки та спостереження. — Ціль комітету є зложення історії памятника.

КОМІТЕТ.

Brno, Č. S. R. Nová č 81. Restaur. u Kunců. Ukrajinský komitet ochrany pomníků.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 24. ц. м. масло експортове 4·50 зол.; десерове 4·40 зол.; літра молока 25 сотиків; літра сметани 1·40 зол.; копа яєць 5·50 до 5·70 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 25. липня, година 8. вечором Суперники (знижки).

Субота 26. липня, година 8 вечором Суперники (знижки).

Малий Міський Театр:

Замкнений.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Співаючий сміхун" (Ол. Джольсон, Соні Бой).

КАСІНО: Пат і Паташон у Люнапарку.

КОЛЬОСЕИ: Нечинне

КОПЕРНИК: Експрес кохання. Коли північ вибє.

ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату Кіно зачинене.

МАРУСЕНЬКА: Експрес кохання. Коли північ вибє.

ОАЗА: Поліцмайстер Тагеєв.

ПАЛЯС: Звукова фільма „Де схід є сходом" (Льон Чаней).

ПАН: Паризька забавка.

ПАСАЖ: Телеграфіст 6 стежі. — Спалені мости.

ПРОМІНЬ: З причини реконструкції замкнено.

СТИЛЕВЕ: Володарка Лібанону (Іван Петрович) і Кен Мейнард.

ФАТАМОРГАНА: Шампан.

ХИМЕРА: Чудо 20-го століття.

УТІХА: Найспритніший злодій у світі (Люп. Альбертіні). — Пат і Паташон, як сторожі чесноти.

Програма радіо.

Субота 26. VII. 1930.

Варшава (1411,7) 12·10 Грамофонові плити. **Гельсінгфорс** (221,4) 18·15 Радіоорхестра. **Ляйпціг** (259) Грамофонові плити. **Льондон** (356,3) 16·30 Радіоорхестра. **Берлін** (418) 19·05 Арії та пісні. **Стокгольм** (436) 21·40 Танкова музика. **Рим** (441) 17·30 Вокально інструмент. конц. **Лянгенберг** (473) 10·15 Грамф. плити. **Прага** (487) 19·30 Популярні пісні. **Брюссель** (509) 21·15 Радіоорхестра. **Відень** (516,3) 11·00 Капеля Вольштадз. **Мюнхен** (533) 16·00 Радіотріо. **Будапешт** (550) 17·30 Військовий концерт. **Москва** (825) 15·30 Музика національних меншин. **Харків** (1304) 19·00 Концерт.

Неділя 27. VII. 1930.

Варшава (1411,7) 10·15 Богослуження. **Гельсінгфорс** (221,4) 11·00 Камеральна музика. **Льондон** (356,3) 16·30 Радіоорхестра. **Берлін** (418) 12·00 Капеля Гутмана. **Стокгольм** (436) 19·15 Радіоорхестра і рецитації. **Рим** (441) 13·30 Радіоквінтет. **Лянгенберг** (473) 9·05 Богослуження. **Прага** (487) 9·00 Музика з костела. **Мілано** (501) 10·45 Релігійна музика. **Брюссель** (509) 19·00 Програма для дітей. **Відень** (516,8) 11·05 Народній концерт. **Рига** (525) 12·10 Грамофони. **Будапешт** (550) 17·15 Мадярські пісні. **Ленінград** (1000) 18·00 Концерт. **Харків** (1304) 19·00 Концерт для селян. **Париж** (1725) 13·30 Релігійна музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр „Кооператива" у Львові. Український Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові:

Тустановичі:

26. VII. „Маруся Богуславка".

27. VII. „Запорожець за Дунаєм".

Дальше турне нашого театру: Борислав, Східниця, Мразниця, Підбуж і т. д. Управа театру заанґажувала як режісера театру п. Бенцаля з його дружиною. 2392

Український Театр під управою Ів. Когутяка.

Залішики:

Субота 26/VII „Жид вихрест".

Неділя 27/VII „Пташник з Тиролю".

Понеділок 28/VII Ревія: „Ай, Ай, Мокро всюди".

Дня 30 VII ц. р. Театр відїзджає на гостинні виступи до Румунії, де перші вистави почнуться в Чернівцях. 2451

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

АПТИКА у великім провінціональнім місті до видержавлення. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Аптика". 2523 1—2

ГОТЕЛЬ „SAVOY" вул. Собіського ч. 7. винаймає покої на довший час по низьких цінах. 2501 2-2

ВЕЛИКИЙ ВИБІР вкладок до взуття, рівнож вкладок ортопедних. Адольф Ґольдберґ, Сикстуська 10. 1934 21-?

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні Івана Зельтенрайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 2468

КОНЦІПІЄНТ зі судовою і дворічною адвокатською практикою глядає посади від 1. вересня 1930. Зголошення з поданням услівій: Д-р Дмитро Деннс, Долина. 2516 3-3

КОНЦІПІЄНТ адвокатський з чотирьохлітньою провінціональною практикою і однорічною судовою практикою глядає місця конціпієнта від 1. вересня. Може провадити самостійно канцелярію на праві субституції. Зголошення до адміністрації „Діла" під „Субститут". 2517 2-3

ОДРУЖУСЯ з українкою до 30 літ з бідної але доброї родини, котра згодилаб ся приїхати до Франції. — Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла" під „Пасічник". 2525

ЗЛЬОКАВТОВАНИЙ ЗАЛІЗНИЧНИК з родиною, який находиться тепер у крайній нужді, пошукує якогонебудь заняття. — Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла" під „Залізничник". 1-2

КОНЦІПІЄНТ адв. з судовою і дволітною адвокатською практикою шукає посади конціпієнта від дня 1. вересня ц. р. — Зголошення з умовами приймає: Василь Бабій, Монастириска, повіт Бучач. 2524 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.